

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Szerkesztőségi iroda: Versecz, laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchnerné felvételi és rendelési irodájában (az Andrássy-sótátr és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvételnek.

Előfizetési díj: Negyedévre 1 ft. 25 kr. — Félévre 2 ft. 50 kr. — Egész évre 5 ft.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: **Perjessy Lajos**

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyiltérben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pénteken délig beküldeni.

I. évfolyam.

Vasárnap 1892. évi július 31-én.

II. szám.

Mezőgazdaságunk.

Átalakulás korszakát éljük. Az utóbbi évtizedben a közlekedés hatalmasan fejlődött; az ipar és kereskedelem fellendült; a népesség nagy szaporodása mellett nagyobbodik a belfogyasztás s így a nyers anyagokban a kivitel csökken, itthon igyekszünk azokat feldolgozni.

Elértünk oda, hogy a kivitelre való termelést a visszaforgatás korszaka követendi.

A mezőgazdaság fejlődésére, sok más tényező mellett, döntő hatással van az illető nép jellege, a földrajzi fekvés, talajviszonyok, éghajlat, közlekedés. Ezek adják meg az egyik korszakból a másikba való átmenet alapját. Felesleges e helyütt megjegyezni, hogy a mezőgazdaság két ága: a növénytermelés és állattenyésztés összefüggése szoros, egyik a másiktól elválaszthatatlan.

A mezőgazdaság első korszaka volt a saját szükségletre való termelés. A népesség csekély, a gazda csak annyit termel, amennyi családjá és munkásai szükségletét fedezi. A külkereskedelemnek majdnem egyedüli tárgya az állat, a gazda tehát külterjes állattenyésztést üz s így a földbirtok nagy része legelő és rét. Eleinte a gazdasági rendszer az ösgazdaság, később honosultak meg a két- és három-nyomásos gazdaságok alakjai.

Hazánkban e korszak tartott legtovább

s azon kornak megfelelőleg mezőgazdasági tevékenységünk eléggé fejlett volt. Mindig híres volt a magyar állat és bor. Mezőgazdasági életünk azonban az akkori viszonyok közt gyorsabban nem fejlődhetett, csak a törökök utolsó kiűzése után következett be nyugodtabb, a fejlődésre alkalmasabb idő, egészen Mária Teréziáig. A mezőgazdaság felvirult, a vagyonság nagy mértékben emelkedett s itt-ott a gabona már a külkereskedés tárgya is volt; nagy terjedelmet öltött az állattenyésztés, különösen a szarvasmarháé, melyet később a juhtenyésztés követett.

Csatorna-rendszerünk kiépítést nyervén, a mezőgazdaság a kivitelre való termelés korszakába jutott.

Altalánosságban jellemezve e korszakot, ez a népesség szaporodása és a közlekedési eszközök fejlődésével kezdődik. A gabona a távolabbi piacokra is eljut; a vagyonsodás alapja a földművelés, ennek folytán, természetesen, a föld termőereje hanyatlak s beáll a trágyázás szüksége. Az állattenyésztés stagnál, a legelők megfogyatkoznak, míg ellenben az országba befolyó pénz segítségével az ipar és kereskedelem emeltetik.

A gazdasági üzletrendszert illetőleg e korszak elején a nyomásos gazdaságok voltak elterjedve, ezt követte a háromnyomásos szemtermelő gazdaság, végül meghono-

sulnak a váltógazdasági rendszerek szemtermelő alakjai.

Hazánk mezőgazdasága e korszakba jutván, még sok improduktív terület volt megnyerendő, de a termelvények értékének emeléséről és szállításáról is gondoskodni kellett. Erre van alapítva Széchenyi három alkotása: a közlekedés, a vízszabályozás és a hengermalom.

A mezőgazdaság fejlődését hátráltató jobbágyi viszony megszűnővén, szabadabb lett a birtok s innen a mezőgazdaság már hatalmasan fellendül. Élénk kivitel, magas gabonaárak, jó termékek felvirágoztatják a kiviteli termelést. E mellett azonban az állattenyésztés elhanyagoltatik, persze az ellenhatás nem marad el; a hús ára folyton emelkedik, a talajerő csökken, míg a gazda kénytelen belátni, hogy az állattenyésztés nélkül a talajerő fenn nem tartható s így e téren is fejlődés áll be.

A kiviteli termelés korszaka azonban befejezéséhez közeledik.

Miután az ipar és kereskedelem a kivitel folytán behozott pénztökével fejlődésnek indult, a népesség szaporodásával hanyatlani kezd a kivitel, a termények az országban is fogyasztásra találhatnak s kezdetét kell, hogy vegye a visszaforgatás korszaka.

Igy van ez nálunk is. A mezőgazdaság, mint pénzszerző szolgált hosszú idő óta, megadva a haladás eszközeit. A kivitt

Tárcza.

Frigybontó eszme.

A máskor mindig vidám, mulatni, poharazni szerető Tardos Kálmán egy idő óta nagyon megváltozott. Magába zárkozott, kerüli az embereket, oda se néz a kártyának és vadász kutyáinak. Nyilván valami baja van. A kik csak távolról ismerik, azt mondják rá: Hiába, vénül az öreg. A beavattottak össze dugják a fejüket és sokat tudnak beszélni arról a viszonyról, melyet Tardos Kálmán fia, Aurél a világ szemé láttára folytat Cserfalvy Irma színésznővel. Alighanem — így sugdolodznak — az busítja a jó öreg urat.

Csakugyan, Aurél kijelentette előre, hogy Irmát nőül fogja venni. Hiába szólt az apja szívéhez, hogy ez az összeköttetés rangjához, társadalmi állásához méltatlan, hogy ez az operaténkesnő rossz hírben áll s az egész megye fiatal gentryjével pajtáskodik. Aurél rendíthetetlen maradt. Ő azt a leányt szereti, tehát el is fogja venni. Nagy korú már, tehát ura tetteinek; tudja ő jól, mit csinál. Irma is szereti őt és házasságuk bizonyára boldogabb lesz akárhány oly összeköttetésnél, a melynél a telekkönyv volt a közvetítő.

Az apai átokkal, kitagadással való fenyegetés se tette meg a kellő hatást és Tardos Kálmán mindössze is azt az ígéretet csikarhatta ki

Auréltól, hogy még egy hónapig vár és nem nyilatkozik Irma előtt.

Ennek a végső határidőül engedett hónapnak az eleje volt az, a mikor Tardos Kálmán senki se látta pipázni és kártyázni. Szótlatlanul magával élvődvé ült szobájában, s törte a fejét valami módon, mely fiát észretérite vagy a házasságot meg-husítsa. De csak nem jött semmi okos gondolata s találatosságának e meddő volta még levertébbé tette. Ebéd vagy vacsora közben néha kislelkűen oda szólt Aurélhoz.

— Még se gondoltad meg magad fiam?
— De igen. Elfogom venni Irmát.
— De kérlek, hiszen ez nem neked való párti.
— Uralkodó hercegek, grófok is elvettek már színésznőt; miért ne vehetné el egy Tardos. Óseim azért bizony nem fordulnak meg a sírjukban.
— Jól van, jól. Még az csak hagyján volna, hogy színésznő, — bár ezt se szeretem, — de a mellett könyelmű nő; egész V. vá osa a nyelvén hordja.
— Majd elhalgat, ha nőm lesz Irma.

— Látom, hogy nem akarsz e tárgyról komolyan gondolkodni. Mondom neked, a te Irmád egy rozshírű könyelmű kikapó teremtes, ki téged — életemet teszem rá — hátad megett megcsal és kinevet.

— A míg saját szememmel nem látom oda se hederitek az ily mende mondáknak.

S az alkudozások apa és fiu közt mindannyi-

szor eredménytelenül végződtek. Az apa rendszeren haragosan felugrott az asztaltól és szónéklül hagyta magára Aurélt. Így telt el az egy hónapból már három hét és több is. Tardos Kálmán még mindig nem jött semmi frigybontó eszméje és borzadva látta magát a jövőben mint V. város előbbkelő társasága gúnyos részvétének a tárgyát.

Ebben a hangulatban találta őt Ridegh Sándor, egy előkelő modorú szép arcu 40 éves agg legény, a ki a telet, mint rendszeren, a fővárosban töltötte és most tavaszkor, — mielőtt fürdőre utaznék — néhány hétre lerándult V-re körülnézni a városhoz közeleső birtokán és meglátni régi barátait és ismerőseit, kik között a Tardos család első helyen állott.

Az öreg Tardost mindjárt az első napon meglátogatta és zavart maga viseletén, lehangolt hangulatán mindjárt észrevette, hogy valami baja van. Úgyes kerülő utakon Ridegh aztán ki is vett belőle annyit hogy:

— A fiam, a fiam!
— Mi bajod van a fiaddal édes öregem?
— Meg akar nőszülni.
— Hát hiszen az egészen a maga rendjén való. Ez még nem baj.
— De egy színésznőt akar elvenni.
— Színésznőt? Hm? szabad tudnom a nevét?
— Cserfalvy Irma.
— Micsoda? azt a nőt akarja elvenni Tardos Kálmán fia, Tardos Aurél?

gabonaért befolyt pénz feleslege egyéb célokra fordított, de most már a talajnak megcsökkent termőerejét kell visszapótolni.

Fellendült a mezőgazdasággal kapcsolatos ipar. Szaporodott a belfogyasztás úgy az állattenyésztés, mint a földművelés termékeiből, s így a nyers termények kivitele kevesbedett. Az állattenyésztés fejlődik, a hízalás nagy arányokat ölt, sovány jószágot többé nem viszünk ki.

Ipari és mezőgazdasági ipari tekintetben keletre vagyunk útalva, nyugat felé inkább nyers terményekkel fordulhatunk.

Mezőgazdaságunk szolgálatában oly nagy tökéérték áll. (a földbirtok, épületek, állattértek, gép és eszközök, forgó üzleti tőke összesen mintegy 4.607.000.000 frt.) hogy mezőgazdaságunk kiváló gondoskodás tárgya kell, hogy legyen.

A törvényhozás nem is marad hátra. A vasúti közlekedés terén nagyok a sikerek, hajózási forgalmunk akadályának elhárítására is hatalmas intézkedések történnének. Ehhez jön az idevágó törvények egész sora, elég legyen csupán a vám- és kereskedelmi szerződéseket említeni, melyek árúinknak nagy piacokat biztosítottak.

A kormány gondolkodása is csak elismerést érdemel. Az állatkiállítások, a gazdasági szakoktatás, a mezőgazdasági ipar terén tett intézkedések erről tanúskodnak.

Azonban a kormány gondoskodásának nem lesz hatása társadalmi tevékenység nélkül, e téren pedig nagy feladat vár a gazdasági egyesületekre, melyek a gazdákönzéségnek irányt adni hivatják.

Fel kell itt említeni a földművelésügyi Miniszterium örvendetes kezdeményezését egy bérlő-osztály alakítását illetőleg. Ezen vállalkozás életképessége tekintetében nem lehet kétség s ha ez bekövetkezik, mező-

gazdaságunk fejlesztésére hatalmas és döntő befolyással lesz.

Az átalakulás korszaka az új ezredév küszöbén sikerrel kecsegtet.

Napi hírek.

Wekerle kitüntetés. Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi július hó 25-én kelt legfelsőbb elhatározásával dr. Wekerle Sándor, magyar királyi pénzügyminiszternek az első osztályú vaskoronarendet díjmentesen legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Személyi hírek. Erdődy Virgil, kir. járásbíró úr, Erdélyből, hol szabadságidejét töltötte, visszatért s a kir. járásbírósg vezetését átvette Mikler Gusztáv kir. aljárásbírótól, ki holnap kezd meg egy havi szabadságidejét.

Rezucha Venczel, főreáliskolai tanárnak azon alkalomból, hogy a legközelebb 35 évi tanárokodása után a jól megérdemelt nyugalomba vonult tanítványai és tisztelői f. évi július 28-án csütörtökön este a Milleker-féle szállodában fényes bankettet rendeztek. E célra a szálloda nagy ebédlő terme fényesen fel volt díszítve s az ünnepeltnek ajándékozott ovációkba részeseült. Majd helyet foglalt a társaság a dúsan megrakott asztalok körül az asztalfőn az ünnepelt jobbján Seemayer János, a város polgármestere, ballján főtisztelendő Henny Sebestyén, apátplébános úr. A »menu« kitűnő volt — a mi Milleker vendéglőnek az érdeme, — ki ez alkalommal valóban kintuntette magát. A harmadik fogásnál megeredtek a toasztok. Elsőnek Waldherr József, főreáliskolai tanár szolt magyar nyelven, szépen átgondolt beszédben méltatta az ünnepelt tanár érdemeit s búcsút vett tanártársai nevében a nyugalomba vonuló kollegától. — Utánna Rottler Ferenc beszélt természetesen németül, hosszasan de elég ügyesen. Előre bocsátva Rezucha 35 éves tanárokodásának történetét kiemelte mily lelkiismeretességgel, fáradhatlan buzgalommal felelt meg az ünnepelt e hosszú időn át nehéz kötelemeinek s éltette őt halás tanítványai nevében. Dörgő hosszantartó éljenzés volt mindkét toasztra a méltó válasz. Ezek után egymást követték a toasztok, mintha mindenik ez úton ohajtotta volna tiszteletét és haláját leróni az ünnepelt iránt, valódi vételkedés támadt a beszédben. Különösen sikerült toasztot mondtak még Se-

— Ezt. Hát te ismered?
— De nagyon! Sok pezsgőmbe van a kicsike.
— Nos, ugye hogy van okom búsulni? Az istenért találj ki valami módot e házasság megakadályozására.

— Az a legkevesebb.
— De, hogy is! Te nem tudod, mennyire bele bolondult a fiám abba a nőbe. Csak nagy nehezen birtam őt rávenni, hogy még egy hónapig ne nyilatkozzék és ne kérje meg a kezét. Ez az egy hónap azonban hólnap lejár és ha hólnapig nem bírjuk megmásítani szándékát, hólnap aztán a Tardos név gúny tárgya lesz a városban.

— Mitől se tartás. Ha rám bízod az ügyet, biztosítalak, hogy Cserfalvy Irmából soha lesz Tardos Aurélné.

Sándor aztán elbeszélte tervét, mely az eljegyzést megakadályozza, midőn Aurél lépett a terembe, Sándort üdvözlőlvén félre hívta atyját és kijelentette neki, hogy hólnap lejárván az egy hónapi gondolkodási idő, még hólnap délnben meg kéri Cserfalvy Irma kezét.

— Hátba eddig saját szememmel fogod látni hűtlenségét?

— Eh az lehetetlen! Cserfalvy Irma hólnap ilyenkor menyasszonyom.

Rideg még meghívta Aurélt estére egy pohár pezsgőre s onnan elváltak a jó ismerősök. Ridegh kocsiába ült és Cserfalvy Irma lakása elé hajtatott.

*
Kényelemmel és izléssel berendezett szobában, félig lecsavart lámpa előtt ülnek a pamlagon Ridegh Sándor és Cserfalvy Irma. A pamlag előtt egy kis asztalka és azon jégbe hűtött pezsgő. Irmán már meglátszik a pezsgő hatása. Arcza kipirult és kigombolkozott; Ridegh Sándor egyik karját dereka köré fűzte, a másikkal egy pezsgős pohár után nyul.

— Szervusz Sándor!
Két finom pezsgős pohár vékonyan összecsendül, azután két ajak össze csattan.

— Kissé meghíztál, mióta nem láttalak Sándor, de máskülönbben a régi aranyos gyerek vagy.

A színész nő hizelegve szökött Sándor ölébe és két kezébe fogta fejét, úgy húzta le ajkaihoz.

E pillanatban az inas jött valamit jelenteni urának. Sándor halkon — úgy, hogy a színész nő meg ne hallja — e szavakat intézte az inashoz:

Mondja meg neki, hogy nagy sajnálatomra egészen megfeledeztem a meghívásról és elfogadtam Cserfalvy Irma kisasszony látogatását. Ha ez nem zavarja, nagyon szívesen elfogadom.

Az inas kiment. Sándor vissza tilt pamlagra és Irma tovább hintálódzott az ölében.

Ebben a pillanatban nagy robajjal táruult fel az ajtó és belépett rajta — Tardos Aurél.

Sápadtan rohant a pamlag felé szikrázó szemekkel kiállított rá Rideghre:

— Uram magyarázatot kérek.

— Azonnal. Asszonyom legyen szíves egy pillanatra a másik szobába menni.

Irma, kaczerül kaesintva Aurélna, minden zavar nélkül távozott. Midőn betette maga után az ajtót, Aurél megint Sándorra rivalt:

— Mi volt ez?

— Egy kis frigybontó eszme. Te azt mondtad atyjádnak, hogy addig nem hiszed el Irma hűtlenségét míg a saját szememmel nem látod. Nos tehát láthatad.

— Hiszekény bolond a ki voltam!

— El akarod-e még venni?

— Veszi a . . . majd megmondtam kicsoda. Egy pohár pezsgőre azonban szívesen látlak.

— Irmával együtt?

— Ugy van.

Ezzel Sándor kivezette a színész nőt a másik szobából és a mulatság most már hármásban folyt tovább.

Aurél hajnal felé fűtőrészeve ment haza; másnap erős főfájást érzett a mult éji — pezsgőtől.

R-y Gy-a.

mayer János, polgármester, Henny Sebestyén, apátplébános, dr. Seemayer Károly, ügyvéd, Million Method, lapszerkesztő urak. A társaság a legvidámabb hangulatban egész viradatig jó részben együtt maradt.

Ő Felsége születésnapján augusztus 18-án a helybeli tanuló ifjúság a »szőlővenyigé«-hez címzett vendéglőben ének és szavalattal egybekötött hangversenyt rendez, mely a műsort illetőleg igen változatosnak s érdekesnek ígérkezik. E mulatságra ez úton is felhívjuk az érdeklődő közönség figyelmét. A hangverseny műsorát annak idején közölni fogjuk.

Jászai Mari nemzeti színházunk nagytehetségű művésznője e hó 23. és 24-én két egymásután következő este szerencsételte a verseczi közönséget vendéglátékával. Első este Hugo Victor »Angelo«-jában lépett fel mint »Thisbe«, második este pedig Sophokles »Elektra«-ját, melynek alakításával magát a magyar színművészet egyik legkitűnőbb tragikájának mutatta be; — játszott. Alakítása, játéka mindkét szerepében olyan volt, minőt a verseczi színpadon még aligha láttak. Hangjának minden egyes modulációja, szem- és arczjátékának minden legkisebb része, taglejtésének minden alakzata élethű kifejezése annak az érzelmenek, mely szerepében változva nyilatkozik. A művésznő utólérhetlen játékával mintegy magával ragadja a nézőt, a ki a játszóval együtt érez, együtt sir és nevet, mert a valót látja maga elé varázsolva. Különösen Elektrájának az a része, a midőn Orestes hamvait siratja s majd ezt felismervén a legmélyebb fájdalmat ennek ellentéte a rendkívüli öröm váltja fel — valami oly megragadó hűséggel s bensőséggel állítja a néző elé, hogy az csodalkozásteljes áhitattól meghatva vele érzi át mindazt a mit a művésznő »Elektra«-jában érez. A verseczi közönség nyelv és nemzetiségi különbség nélkül meg is töltötte mindkét este a házat, hogy a tragika utólérhetlen művészetében gyönyörködjék s a felvonások és jelenések közben szünni nem akaró éljenzés és tapsviharral róttá le hódolatot színművészetünk eme legkiválóbb alakjának, kire mi magyarok büszkék lehetünk. A társulat tagjai közül, kik a művésznővel játszanak, »Angelo«-ban, különösen Kis Kata, mint »Bragadini Katalin« és »Elektra«-ban D. Őrsi Aranka mint »Chrisothemis« jól megállták helyüket rokonszenves hanguk és ügyes játékkal, a többiek is meglehetősen voltak. Heltai Nándor kivételével a ki úgy az első mint különösen a második darabban »Orestes« szerepét teljesen elejtette. Egész estén mint egy élettelen mozdulatlan tömeg reczítáta el a neki kiosztott szerepet, a mi a művésznő remek alakításával kiálló ellentétet képezett; ajánlanok is az igazgatónak, hogy e szerepet a társulat valamely tehetségesebb tagjának osztaná ki. A művésznő 25. és 26-án Lugoson lép fel, hová nagy lelkesedéssel várják.

Új vasúti megállóhely. A magyar államvasutak igazgatósága megengedte, hogy a Temesvár-Bazsiási vonalon a Versecz és Jaszenova közötti 430. számú örháznál a személy és vegyes vonatok feltételeken megállhassanak.

Honvédezredünk helyben állomásozó első zászlóaljja a mult hetfőn táborozással és lefőzés-sel egybekötött menetgyakorlatot tartott Vojvodincz községbe. E menetgyakorlat valóságos nyári mulatság számba mehet, mert a tisztikar mindent elkövetett, hogy e szabadban töltendő napot úgy a maguk mint különösen egy pár meghívott vendégeik számára kellemessé tegyék. A csapat élén a tisztikar egy részével 5 óra tájban indult utnak s 9 órakor Vojvodinczre érkezvén a község közelében a Karas partján táborot ütött. A vendégek s a tisztikar egy kisebb része kocsin követte a menetet. Pár percnyi pihenés után felgyűltak a táborúzek s a legénység hozzá látott ebédje elkészítéséhez, mi alatt a tisztikar a rögtönzött sátor alatt leheverde, a kitűnően összeállított villásreggelihez látott. Megcsapolták a sörös hordókat, előszedték a jégbe hűtött borokat, s a jóízű falatozás és a koczingatás közben felzendült a magyar nóta. A sok egészséges férfi hang egy gyönyörű összhangban összeolvadva az Isten szabad ege alatt messze elharsogott s a közeli falu népe áhitattal sereglett a mulató társaság köré. A legénység sem maradt hátra, jóízű ebédje elköltése után csoportokba alakulva dalra és tánczra kelt s mulatott, nem igen látszott meg rajta, hogy 3 óráig teljes hadi felszereléssel megrakva gyalogolt. A »főszakácsnak« kinevezett hadnagy időközben kitűnő gulyást készített a tisztikarnak. Jól megpaprikázott leve, kissé karczolta ugyan az igazi magyaros ételhez nem igen szokott — urak egy némelyikének torkát — de annál jobban esett rá a bor, melyet a szállító

úr — a filoxera pusztításait kárpótlandó alaposan megkeresztelt ugyan, de még sem oly alaposan azért, hogy egyik másik „alapvető“ hatását meg ne érezte volna. A „kalabrias“ sem maradt el, a „dob“-ból asztalt röktönzött a kártya szenvedélynek áldozó triumvirátus míg a másik rész élén az örökké jó humorú „zsandár“-ral adomázni kezdett s nem egyszer megkaczagtatta a pityizáló és kártyázó kompániát is. Ki tudná elmondani a kedves nap mulattatásánál mulattatóbb epizódjait, a mikor oly gyorsan repült az idő, hogy az egész egy rövid órának tetszett s a nap lehanyatló sugarai figyelmeztették a jókedvű társaságot a hazatérésre. Felpakolták hát az üres hordókat „sebesülteket“, mert mi türes tagadás ilyenek is voltak. Utnak indították a legénységet, rá bízván a vezetést — eme megtiszteltetésnek nem nagyon örvendő „sárgahadnagy“-ra, a társaság többi tagjai kocsira ültek késő este értek be a városba.

A nméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszterium a néptanulók ötödéves pótlékára vonatkozó városi szabályrendeletet jóváhagyta.

A temesvári kereskedelmi és iparkamara vidéki és Versecz városi képviselőinek választása folyó évi augusztus 14-én a városház ülésében fog megtartatni.

A verseczi lövész-társulat királylövészete f. é. augusztus 13., 15., 17., 18., 20. és 21. napján tartatik meg. A műsor a következő: Vasárnap augusztus 14-én 9 órakor a lövészek gyülekezése a lövészteremben. Ünneplés megnyitása a királylövésznek a lövészkirály által s a lövészet folytatása a megállapított sorrend szerint. — Hétfőn augusztus 15-én reggel 8 órakor és szerdán augusztus 17-én reggel 8 órakor: a királylövész folytatása. — Szerdán este 8 órakor (kedvezőtlen idő esetén csütörtökön este 8 órakor) lövészet kivilágítás mellett. Csütörtökön aug. 18-án reggel 8 órakor, szombaton aug. 20-án reggel 8 órakor és vasárnap augusztus 21-én reggel 8 órakor: a királylövész folytatása. Vasárnap délután 5 órakor az új lövészkirály kikiáltása, a királylövész bezárása és a jutalomdíjak kiosztása. — Ezután az új lövészkirály ünneplés hazakisérése. Végül este 8 órakor a lövészkirály tisztelőre a lövész-társaság helyiségében disztrakoma.

A folyó évi augusztus hó 12-én kezdődő őszi gyakorlatokra honvédezdünkhöz a következő tartalékos tisztek vonulnak be: Ekkel József, t. főhadnagy, Regdon Lajos, Ederer Gyula Nándor, Gruber Árpád, Mikszits Ágost Béla, Lemberger József, Jovanovics Ernő, Marsovszki Lajos, Lehner Kálmán, Diakonovits Antal, t. hadnagyok és Dr. Pollák Gyula t. főorvos.

A paulisi nagyrét lecsapolása. Gróf Bethlen Leopoldinának Paulis község határában, az alibunári mocsár szélén fekvő 1050 kat.-holdnyi birtoka csaknem az egész éven át víz alatt áll. A szomszédos Schulhof és paulisi csatorna fekeke ugyanis oly magasan fekszik, mint maga a földbirtok, s ezért a vizek nem húzódnak le róla. Ez okból a birtokos elhatározta, hogy alagcsövek által vezeteti le a vizet. A mester-séges vízemelés céljából ezenkívül egy Overmars-féle emelő kerékelepet tervez felállítani. A megtartott helyszíni tárgyalás alapján Temes vármegye alispánja és közigazgatási bizottsága a kérdéses vízmunkálatokat engedélyezték. Ez ellen több paulisi urbéres felebbezővén, a földmivélsügyi miniszter — mint értesülünk — a megyei határozatokat helybenhagyta és a feleb-bezést elvetette, mert a szomszédos birtokosok a szóban forgó vízművek létesítése által károsodásnak kitévé nincsenek.

Csöd. Jorgovics Pál verseczi kereskedő ellen a fehértemplomi kir. törvényszék a csö-döt megnyitotta, — tömeggondnokul Kadits György verseczi ügyvédet, helyettes tömeg-gondnokul pedig Nemcsik Gyula fehértemplomi ügyvédet nevezte ki. — Csödbiztos Dr. Lallosevics János kir. törvényszéki bíró. — Bejelentési határidő 1892. évi augusztus 27-éig bezárolag. — Felszámolási határnap 1892. évi szeptember 22-ike.

A világórát, — mely a „Hungária“ vendéglőben van kiállítva nem csak helybeliek, de a közeli vidékről is igen sokan látogatják s valóban méltó is e rendkívül ügyes mű a megte-kintésre.

A torna hatása. Két francia orvos, évek során át eszközölt megfigyelések alapján figyelemre méltó statisztikát állított össze azon hatásról, melyet a rendszeresen folytatott tornázás a test fejlődésére gyakorol. E szerint 100—100 tornász közül 5 hónap alatt a mellkas 76 tornásznál 25 centim., a felsőkarizom 82-nél 1-28 cent., az alkaré 62-nél 0-57 cent.; a felső láb-

szár 36 tornásznál 0-82 centiméterrel erősbö-dött, illetőleg terjedelemben nyert. Az izomfejlődés természetesen következményeké a test ereje is fokozódik. Az általános emelési képes-ség 100 tornász közül 86 nál 28 kilogrammal. Az izom fejlődésével természetesen annak munka ereje is fejlődik, ellenben a test zsírja, tehát össz-súlja 7 1/2 kgmmal fogyott. A mi a testgyakor-lás ellenei által hangsúlyozni szokott szeren-csétlenségeket illeti, a megfigyelések színhelyül szolgált tornaterén 6 év alatt 8000 férfiú közt 30 ficam, 2 csonttörés fordult elő. Így tehát átlag egy év alatt 9 testi sérülés sem jut 8000 emberre, vagy körülbelül egy sérülés 1000 tor-nászra.

A kolera járvány ijesztő terjedése követ-keztében mindenfelé megtették a kellő óvinté-zkedések, hogy ez iszonyú kór, mely kimélet-lenül százával szedi áldozatait a szomszédos Oroszországban, sőt már állítólag Szerbiában is felütötte rettentő fejét, készületlenül ne találjon bennünket. Városunkban is történt ugyan már ez irányban némi intézkedés, de épen a város külső részein hol az alsóbb néposztály lakik, még most is állandó a piszok, a csatornák bü-zhődt levegője, mindenfelé érezhető. A honvéd-laktanya közelében szakra tehető trágya domb-ok desinficiálják az ott lévő városrész leve-gőjét. Közönségünk érdekében felhívjuk a ható-ság figyelmét a csatornák kitisztítására s eme szemétdombok eltávolítására.

Egy krajczár miatt. Dettából következő ré-mes hirt vettük: A szentgyörgyi klastrom ti-zenhárom éves juhászora szerdán reggel egy ottani lakosnak, Simtyon Györgynek harmad-fél éves fiacskáját, a kiről tudta, hogy egy kraj-czárja van, elvezette egy közeli erdőbe, hogy ott elvegye tőle a krajczárt. A gyermek azonban nem akarta odaadni krajczárját, mire a rabló vad kegyetlenséggel nekiesett, egy furkósbottal kettéhasította a koponyáját és azután kivette a kezéből a krajczárt. A félholtan ott fekvő gyer-meket azután a szürével betakarta és egy bo-kor alá rejtette. A gyermek atyja később min-denfelé kereste a kis fiát, de a fuluban seholye taláta. Végül meghallotta egynéhány fiutól, hogy a klastrom juhásza kezénél fogva vezette a gyer-meket az erdőbe. Erre az atya az erdőben kez-dett keresgélni és meg is találta a halálosan megsebesült fiucskát. Egy közeli patakhoz vitte és megmosta a sebeit, azután orvosért futott. A gyermek olyan súlyosan sebesült meg, hogy életben maradásához nincs remény. A gonosz-tevőt elfogták.

(Piaczi árak Verseczen). A mult csütör-tökön f. hó 21-én a következők voltak a piaci árak: Búza legjobb 7 frt. 60 kr., középszerű 7 frt. 40 kr., Kétszeres legjobb 6 frt. 80 kr., közép-szerű 6 frt. 40 kr., Rozs legjobb 6 frt. 50 kr., Árpa legjobb 4 frt. 40 kr., középszerű 4 frt. 20 kr., Zab 4 frt. 30 kr., Kukoricza 4 frt. 30 kr., Marhahús 58 kr., Disznóhús kilója 46 kr., Czukor 48 kr.

Való és tréfa.

A csoda.

Egy kányai s egy tengődi ember találkoznak s a következő párbeszéd fejlődött ki közöttük:

— Hallotta-e, komám, csoda történt nálunk. Egy malacz macskát kölykezett.

— Az semmi. — feleli a másik — nálunk még nagyobb csoda történt, mert a mi pékünknek keményseprő fia van.

A ravasz sváb.

— Szent Isten, — kiáltja a sváb, a kinek zsuppál megrakott szekere felfordult — a fiam alatta van! A publikum nagy mohón neki esik a zsupok-nak, s pár perc alatt felhánynak mindent a kocsira, de a fia seholye sincs.

— Hát hol a fia? — kérdi a kiizadt közönség.

— Otthon — válaszolja nyugodtan a paraszt s nevére tovább hajtát.

Beteg a feleségem.

Orvos. Ön kopogtat itt?

Látogató. Igen, már két óra óta.

Orvos. Hát miért nem kopogott erősebben.

Látogató. Mert attól félttem, hogy feltetszik ébredni.

Orvos. Hát nem azt akarta?

Látogató. De igenis, orvos úr! A feleségem-hez akartam vinni. Halálán van szegény.

Orvos. Mily ostobaság! Hátha már azóta meg is halt?

Látogató. Oh, dehogy. Ne tessék e miatt ag-gódní. Megkértem a szomszédomat, hogy mig meg-jövünk, mulattassa.

Büszke válasz.

— Hallja maga derék ember — szól a fő-vársvan időző uj-p—i bírőhoz egyidegen — hogy hívják ezt az utczát?

— Én nem vágyok derék ember, én az uj-p—i bíró vagyok! hangzott a büszke válasz.

Egy elszánt ember.

Bemegy Garagos Máté, falusi gazdaember pa-naszos ügyben a járásbíró-sághoz. A mint belép a kancelláriába, rárváll mérgesen az egyik hiva-talnok?

— Hogy meri kend a kalapját és a botját a hivatalba behozni?

Garagos uram szó nélkül kimegy s visszajön kalap és bot nélkül. Ezután körülnéz és meglátva a serényen körmölgető két sovány diurnistát, büsz-kén oda szól nekik:

— No, no! csak csendesesen! — Hiszen nem ijedek én meg bot nélkül se magunktól!

Vasúti menetrend. Fehértemplom-ról: érkezik: 5.30 reggel, 1.03 délben és 6.11 este. Temesvár felé indul 5.36 reggel, 1.07 délben, 6.35 este. Temesvárról érkezik: 7.23 reg-gel, 2.08 délben és 10.02 este. Fehértemplom felé indul: 7.31 reggel, 2.12 délben, 10.08 este. Nagybecskerekéről érkezik: 11.59 dél-ben, 9.37 este. Becskerek felé indul: 5.50 reggel, 2.20 délután. Jaszenováról Oravi-czára indul: 8.15 reggel, 3 délután, 10.45 este. Oraviczáról Jaszenova felé indul: 3 éj-jel 10.40 délelőtt, 3.35 délután. Temesvárról Arad felé indul: 8 reggel, 1.11 délben. 8.15 délután. Vojtekről Német-Bogsán felé indul 7 reggel, 9.15 este.

Irodalom.

A Magyar Hirlap új tanyája. Még sem oly rossz a magyar közönség, mint sokan mondják. Ha pártolásra méltó valamely dolog, ugy szívvel-lelélekkel felkarolja azt. Még nincsen másfél éve, hogy a „Magyar Hirlap“, melynek főszer-kesztője Horváth Gyula és felelős szerkesztője Fenyő Sándor, megindult s ma már elhagyta régi fészket és átköltözött a József-fokrut 47. számú palotába. Itt lesz ezután nemcsak a szerkesztőség, hanem a „Magyar Hirlap“ párját ritkító nyomdája is, a melyben óriási gépek nyomják, hajtogatják és föl is vágják a „Ma-gyar Hirlapot“. Ott van a „Magyar Hirlap“ ki-adóhivatala, expediciója is, szóval a közönség kényelmére együtt van az egész „Magyar Hir-lap“. Hiszen a közönségnek, mely az első perc-ztől kezdve méltányolta a „Magyar Hirlap“ szabadelvűségét, érdekességét és alaposágát — köszönhető e páratlan siker. Természetes, hogy az új, nagyszerű helyiség nem változtat semmit a „Magyar Hirlap“ régi irányán, mely abban kulminal, hogy minél több érdekeset nyujtson a közönségnek. Bebizonyította ezt azzal is, hogy megszerezte Zola hatalmas szenzációs regényét, a Háborút is, melyet most közöl a „Magyar Hirlap“. A „Magyar Hirlap“ új nyomdájában nyomják ezután a „Kis Világ“ című heten-kint megjelenő képes gyermeklapot is, melyet csak a „Magyar Hirlap“, előfizetői szerkeszthetnek meg, negyedévenként 50 krajczárért. A „Magyar Hirlap“ előfizetési ára ezután is havonként 1 fo-rint 20 krajczár.

Szerkesztői levelezés.

P—y L—s Rimaszombat. Egyedül vagyok, Dékány elment Kecskemétre. L. p. d mint látod rendben van.— Mulass jól csak írv M...a.

Házeldadás.

Méltóságos gróf Keglevich Gyuláné, nagyszámi uradalmához tartozó kúriaudvar, mely N.-Zsámközség három legnépesebb utcájára nyi-lik és kataszter szerint 3408/1600 kat. holdat fog-lal magában, eladásra bocsátatik. Van rajta egy 11 osztályból álló úrilak, egy nagy mag-tar, mely nagyobb ipar vállalatra is alkalmas, 2 melléklakház, 3 istálló, kocsisín és egy ku-koriczakotárka. Közelebbi értesítést ad:

Nsg. gróf Keglevich Gyuláné
n.-zsámi uradalmi intézője.

250. sz. — 1892. végr.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a fehér-templomi kir. törvényszéknek 1892. évi 3373. számú végzé-sével Szabev Mária kis-zsámi lakos felperes részére Verner János verseczi lakos alperes ellen 78 frt. 50 kr. s jár ere-jéig elrendelt kiel. végrehajtás folytán nevezett alperestől jofoglalt s 419 frt. becsült alábbi ingóságokra a verseczi kir. járásbíró-ságnak 1892. évi 5400. számú kiküldő végzése foly-

tán az árverés elrendeltetvén, annak a helyszínén vagyis Verseczen alperes lakásán leendő megtartására határidőül 1892. évi augusztus hó 4-ik napjának d. u. 3 órákor tilzetik ki, a mikor a bíróság lefoglalt szoba-bútorok s egyéb különféle ingóságok 1881. 60. t.-cz. 107. és 108. §-ai szerint a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Felhivatnak egyúttal mindazok, a kik a lefoglalt tárgyakra oly elsőbbséggel bírnak, mely az ezen ügybeni végrehajtási iratokból ki nem tűnik, miszerint elsőbbségi igényeiket az árverés megkezdése előtt szóval vagy írásban alulírt végrehajtónál az 1881. évi LX. t.-cz. 111. §-a értelmében a különbeni következmények terhe alatt bejelenteni el ne mulasztászák.

Kelt Verseczen 1892. évi július hó 22-ik napján.

Fixmann György,
k. bir. végrehajtó.

Legfinomabb cognac-kivonat.

Védjegy a legfinomabb cognac-kivonat számára.

Kitünő, egészséges tartalomdús cognac rögtön készítésére, mely a francia cognactól miben sem különbözik, ajánlom e **jónak bizonyult** különlegességet.

Ára 1 kilónak (elég 100 liter cognac készítésére) 16 frt. Készítésére utasítás ingyen mellékeltek. A legjobb sikerért és egészséges gyártmányért kezeskedem.

Borszesz megtakarítás

érhető el a felülmulhatlan **pálinka-erősítő-kivonatom** által; ez az italoknak kellemes erősítő izt ad, és egyedül nálam kapható. Ára kilónként 3 frt. 50 kr. (600—1000 literre). Használati utasítás mellékeltek.

Ezen különlegességeken kivül ajánlom még összes **eszenciáimat, rum, szilvórium, törköly, fűkeserű** és mindennemű **likörök, szeszitalok, ezet és borezet** készítésére felülmulhatlan minőségben. Készítés leírása ingyen mellékeltek.

Árjegyzék bérmentve.

Egészséges gyártmányokért kezeskedem.

Pollak Károly Fülöp,
eszencia-különlegességek gyára **Prágában.**

(Megbízható képviselők kerestetnek.)

Uj! Helyben ily alakban még soha! **Uj!**

Fotoplastikus-perspektivikus

Király-Panorama

Andrássy-sétány, Georgyevics-féle házban.

Nyitva délelőtti 10 órától esti 10 óráig.

Vasárnapon f. é. július 31-én:

Utazás a párisi világkiállítás helyiségein keresztül az Eiffeltorony.

Csütörtökön f. é. augusztus 4-én:

Amerika és California természeti szépségei a Niagara-zuhatagokkal.

Vasárnap f. é. augusztus 7-én:

II. Lajos bajor király milliómos kastélya és Herrenchiemsee.

Minden vasárnapon és csütörtökön uj sorozat.

Belépti díjak a hirdetésekben.

A hires

világ-óra

még csak augusztus hó 7-ig látható

a Billinger-féle „Hungária“ vendéglőben, városkert-utcza.

Előadások tartatnak naponként délelőtt 10, 11 és 12 órákor — délután 3, 4, 5, 6 és 7 órákor.

Bemeneti díj:

I. hely 30 kr., II. hely 20 kr. — Gyermek és katonák őrmestertől lefelé a bemeneti díj felét fizetik.